

Höstsådda arealer 2006

Areas of cereals and oilseed crops sown in autumn 2006

I korta drag

Höstrapsarealen fortsätter att öka

Arealen med höstraps uppgår i år till 54 000 hektar. Det är sju procent mer än förra årets höstsådda areal av raps och hela 45 procent mer än genomsnittet för de fem senaste åren. I år är det Mälardalen och östra Sverige som står för de största arealökningarna. I Östergötlands län ökade höstrapsarealen med 12 procent jämfört med förra året.

I augusti kom det stora regnmängder i södra Sverige. Det är den månad då höstrapsen normalt brukar sås. En del av den planerade sådden blev därför inte av eftersom det inte gick att förbereda marken för sådden. I Skåne är ändå den höstsådda arealen av raps på samma nivå som förra året. Uppemot hälften av höstrapsarealen finns i Skåne.

Odlingen av höstraps har efter en svacka under slutet av 1990-talet ökat och den höstsådda arealen är nu den största sedan 1994.

Arealen med höstrybs beräknas till cirka 1 000 hektar. Eftersom odlingen av höstrybs är begränsad är den beräknade arealuppgiften osäker.

Höstvete dominerar

Höstvete är den vanligaste grödan som sås på hösten. Hösten 2006 var sådden av höstvete 322 000 hektar. Arealen är i samma storleksordning som 2005 och den är även i nivå med genomsnittet för de fem senaste åren.

Den höstsådda arealen med rågvete beräknas till 54 000 hektar, vilket är 14 procent mer än femårsgenomsnittet.

Sådden av höstråg och höstkorn skattas till 24 000 respektive 8 000 hektar.

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Gerda Ländell, SCB, tfn 019-17 68 07, gerda.landell@scb.se
Olle Funcke, SCB, tfn 019-17 60 51, olle.funcke@scb.se

Statistiken har producerats av SCB på uppdrag av Jordbruksverket, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1404-5834 Serie JO – Jordbruk, skogsbruk och fiske. Utgivet den 30 november 2006.

URN:NBN:SE:SCB-2006-JO18SM0601_pdf

Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.

Utgivare av Statistiska meddelanden är Kjell Jansson, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	3
Lika stora höstsådda arealer som förra året	3
Höstvetearalen i nivå med femårsgenomsnittet	3
Rågvete ökar i Mälardalen	3
Höstrapsarealen fortsätter att öka	4
Ekologisk höstsådd på samma nivå som förra året	4
Alltför mild höst kan ge problem med utvintring	5
Kommentarer till tabellerna	5
Tabeller	6
1. Höstsådda arealer av höstvetete och höstråg 2006	6
2. Höstsådda arealer av höstkorn och rågvete 2006	7
3. Höstsådda arealer av höstraps och höstrybs 2006	8
Fakta om statistiken	9
Detta omfattar statistiken	9
Definitioner och förklaringar	9
Så görs statistiken	9
Statistikens tillförlitlighet	9
Bra att veta	10
In English	11
Summary	11
List of tables	11
List of terms	11

Statistiken med kommentarer

Lika stora höstsådda arealer som förra året

Årets höstsådda arealer av spannmål och oljevaxter beräknas till 462 000 hektar totalt för riket. Detta är i nivå med förra årets arealer och tre procent över genomsnittet för de senaste fem åren. Uppgifterna har samlats in från ett urval av cirka 3 900 lantbrukare.

De höstsådda arealerna utgörs av 408 000 hektar spannmål och 55 000 hektar oljevaxter. Årets höstsådda spannmålsareal är i nivå med genomsnittet för de fem senaste åren. Den höstsådda oljeväxtarealen har ökat med 42 procent jämfört med femårsgenomsnittet. Den ökade oljeväxtarealen kan vara en följd både av ökat intresse för odlingen och relativt gynnsamma förhållanden för höstsådd.

Höstsådden utgörs av 322 000 ha höstvetete, 24 000 ha höstråg, 8 000 ha höstkorn, 54 000 ha rågvete, 54 000 ha höstraps samt 1 000 ha höstrybs.

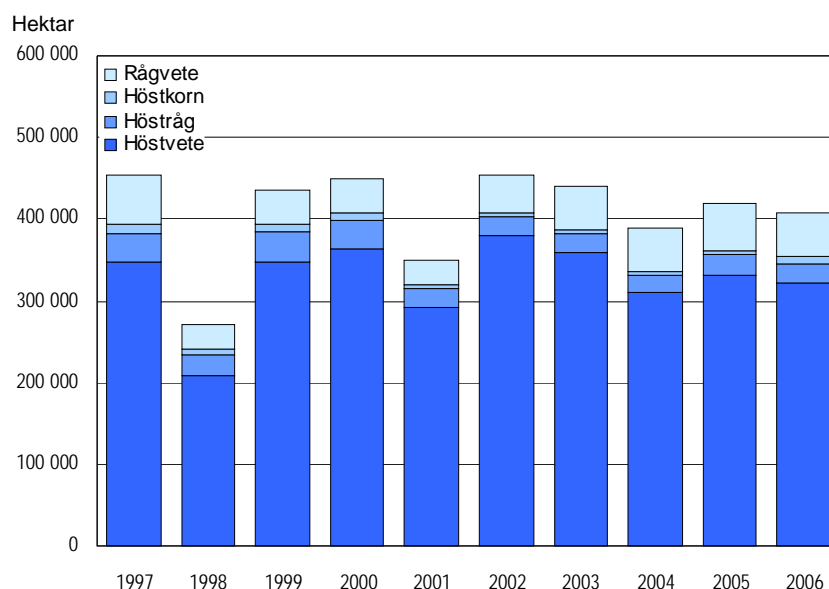
Höstvetearalen i nivå med femårsgenomsnittet

Höstvetete är den höstsådda grödan som odlas mest. Arealen höstvetete är i nivå med såväl 2005 års areal som genomsnittet för de senaste fem åren. Sådden av höstkorn visar en ökning, men eftersom grödan odlas i liten omfattning är den redovisade arealuppgifter osäker. För höstråg är det inga stora skillnader jämfört med de senaste åren.

Rågvete ökar i Mälardalen

I genomsnitt för landet som helhet är arealen rågvete något mindre än förra året men 14 procent över femårsgenomsnittet. Exempel på län där rågvetearealen har ökat är Uppsala, Södermanlands och Örebro län. I södra Sverige är rågvetearealen kvar på samma nivå som tidigare eller har minskat något.

Diagram 1. Höstsådda arealer av spannmål 1997-2006

Höstrapsarealen fortsätter att öka

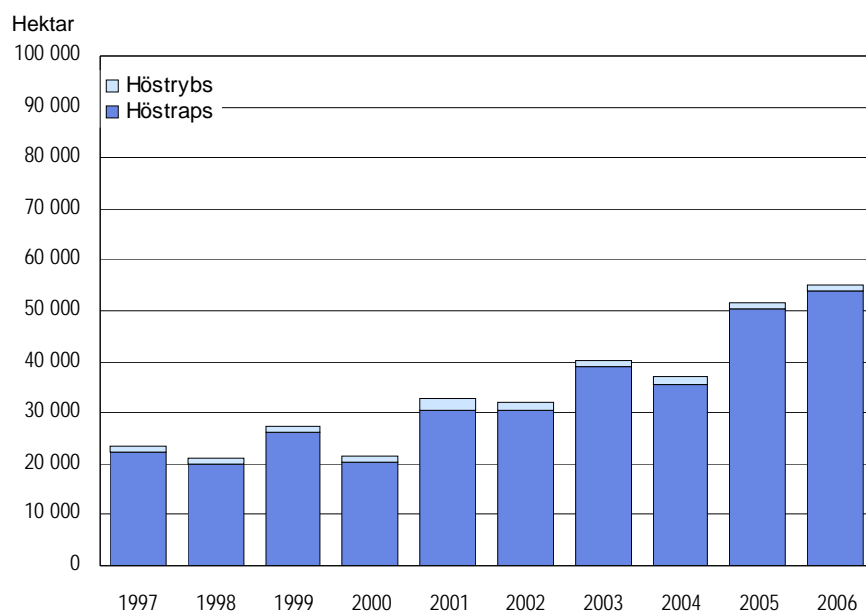
Sådden av höstraps är sju procent större än förra året och 45 procent över fem-årsgenomsnittet. Odlingen av höstraps har alltså ökat kraftigt under senare år, även om arealen långt ifrån kommer upp i nivåerna från slutet av 1980-talet och början av 1990-talet. Då var arealen under vissa år större än 80 000 hektar. Efter en svacka under slutet av 1990-talet har arealen ökat, och 2006 är den höstsådda arealen av raps den största sedan 1994.

I år är det framförallt i Mälardalen och i östra Sverige som höstrapsarealen ökat. I Östergötlands län ökade arealen med 12 procent jämfört med förra året.

Uppemot hälften av höstrapsarealen finns i Skåne. Det myckna regnandet i södra Sverige under augusti gjorde att en del lantbrukare inte kunde förbereda marken för sådden. En del av den planerade sådden blev därför aldrig av. I Skåne är ändå den höstsådda arealen av raps på samma nivå som förra året. Om man ser på trenden under de senaste fem till tio åren har det varit en stor ökning av höstrapsarealen i Skåne.

Eftersom odlingen av höstrybs är begränsad är den beräknade arealuppgiften om cirka 1 000 hektar osäker.

Diagram 2. Höstsådda arealer av oljeväxter 1997-2006

Ekologisk höstsådd på samma nivå som förra året

Den ekologiskt odlade arealen av de höstsådda grödorna är i år cirka 24 000 hektar och i stort sett på samma nivå som förra året. I tabell 1 redovisas de beräknade arealerna för 2005 och 2006. Uppgifter om ekologiskt odlad areal av höstkorn redovisas inte eftersom det är för få observationer.

Även inom den ekologiska odlingen är höstvetet den höstsådda grödan som odlas mest. Andelen höstvetet är dock lite lägre än i den konventionella odlingen. Höstråg och rågvete är två höstsådda grödor som odlas i något större utsträckning inom den ekologiska odlingen.

Västra Götalands län är det län där det finns mest höstsådd areal som odlas ekologiskt, sammanlagt drygt 9 000 hektar. Det motsvarar tio procent av den totala höstsådda arealen i länet.

Med ekologisk höstsådd avses höstsådda arealer som lantbrukaren har för avsikt att odla enligt ekologiska produktionsformer. Uppgifter om ekologisk höstsådd samlades in för första gången hösten 2005.

Tablå 1. Höstsådda arealer som odlas med ekologiska produktionsformer

Gröda	Ekologisk höstsådd 2006 hektar	Medelfel, procent	Ekologisk höstsådd 2005 hektar	Medelfel, procent
Höstvete	14 000	5	13 200	5
Höstråg	2 900	15	2 900	7
Rågvete	4 600	7	5 600	6
Höstraps	2 200	10	2 500	8
Höstrybs	300	14	200	8

Alltför mild höst kan ge problem med utvintring

I augusti kom det stora regnmängder i södra Sverige. Det är den månad då höstrapsen normalt brukar sås. På många håll gick det därför inte att förbereda marken för höstsådden i normal tid. De lantbrukare som valt att höstså vid en senare tidpunkt har varit betjänta av den milda väderlek som följde under höstmånaderna.

På fält som har såtts vid normal tidpunkt för den aktuella grödan kan utvecklingen i vissa fall ha blivit alltför kraftig som en följd av det varma höstvädret. Det kan innebära en större risk för utvintringsskador.

Kommentarer till tabellerna

I tabellerna redovisas höstsådd areal och medelfel för höstvete, höstråg, höstkorn, rågvete, höstraps samt höstrybs 2006. Redovisning görs för län, produktionsområden och hela riket.

Grödor som odlas i liten omfattning ger osäkra skattningar. Areal-skattningar vars medelfel överstiger 35 procent, eller där antalet observationer understiger 10, redovisas inte utan ersätts med prickar i tabellerna. När observationer saknas helt anges detta med streck.

Uppgifterna är definitiva. För jämförelse redovisas motsvarande arealer för hösten 2005. På riksnivå redovisas även höstsådda arealer för åren 2001–2005.

Tabeller

1. Höstsådda arealer av höstvetete och höstråg 2006

1. Areas sown with winter wheat and winter rye in autumn 2006

	Höstvetete		2005	Höstråg		2005
	2006			2006		
	Areal, ha	Medel-fel, %	Areal, ha	Areal, ha	Medel-fel, %	Areal, ha
Län						
Stockholms	13 400	10	15 300	500.
Uppsala	28 900	6	28 600	1 300	13	1 800
Södermanlands	22 500	6	24 200	800	14	1 000
Östergötlands	44 000	6	43 700	3 200	13	2 400
Jönköpings	2 100	29	1 000
Kronobergs	300	23
Kalmar	9 800	9	10 700	300	25	..
Gotlands	6 500	10	5 800	400	34	600
Blekinge	1 700	18	2 200
Skåne	89 800	4	96 400	10 700	8	10 100
Hallands	7 600	11	8 000	700
Västra Götalands	61 000	6	62 500	3 500	12	4 000
Värmlands	3 000	14	4 300	800	19	..
Örebro	11 300	9	9 100	1 500	21	1 700
Västmanlands	17 800	8	17 100	500
Dalarnas	1 200	15	2 100	300	10	600
Gävleborgs	700	35
Produktionsområden						
Götalands s slättbygder	78 600	4	82 200	5 000	8	5 700
Götalands mellanbygder	31 000	6	34 600	6 100	12	5 600
Götalands n slättbygder	95 100	4	97 400	5 900	9	5 700
Svealands slättbygder	94 700	3	97 100	4 900	9	5 300
Götalands skogsbygder	14 800	10	13 800	1 300	22	1 000
M Sveriges skogsbygder	7 200	11	6 900	700	26	1 300
Hela riket						
2006	321 600	2		23 900	5	
2005	332 400	2		24 700	7	
2004	310 400	2		21 100	6	
2003	357 000	2		24 000	5	
2002	379 300	2		24 100	5	
2001	291 900	2		22 100	5	
Genomsnitt 2001–2005	334 200			23 200		

Där medelfelet överstiger 35 procent eller antalet observationer understiger 10 utelämnas resultaten (..).

2. Höstsådda arealer av höstkorn och rågvete 2006

2. Areas sown with winter barley and triticale in autumn 2006

	Höstkorn		2005 Areal, ha	Rågvete		2005 Areal, ha
	2006 Areal, ha	Medel- fel, %		2006 Areal, ha	Medel- fel, %	
Län						
Stockholms	-	-	-	1 300	14	1 400
Uppsala	1 800	34	1 300
Södermanlands	3 600	11	3 400
Östergötlands	8 600	9	10 700
Jönköpings	1 000	17	1 600
Kronobergs	-	-	-	800	30	700
Kalmar	1 800	22	1 000	4 900	12	4 900
Gotlands	1 200	17	600	3 600	11	3 700
Blekinge	800	19	1 100
Skåne	3 400	12	1 800	4 700	12	5 100
Hallands	3 900	12	4 200
Västra Götalands	13 500	7	13 700
Värmlands	-	-	-	2 600	13	2 600
Örebro	-	-	-	2 400	23	1 600
Västmanlands	-	-	-	600	27	900
Dalarnas	-	-	-	-	-	..
Gävleborgs	-	-	-	-
Produktionsområden						
Götalands s slättbygder	2 100	13	1 000	5 100	10	5 500
Götalands mellanbygder	4 200	13	2 400	9 800	8	10 600
Götalands n slättbygder	400	16 900	6	18 500
Svealands slättbygder	11 500	8	10 600
Götalands skogsbygder	-	-	..	8 400	10	8 100
M Sveriges skogsbygder	-	-	-	2 500	16	3 700
Hela riket						
2006	7 800	10		54 300	3	
2005	4 100	9		57 000	4	
2004	5 100	10		52 200	4	
2003	4 600	10		52 500	4	
2002	5 500	10		46 200	4	
2001	4 400	11		30 600	5	
Genomsnitt 2001–2005	4 700			47 700		

Där medelfelet överstiger 35 procent eller antalet observationer understiger 10 utelämnas resultaten (..).

3. Höstsådda arealer av höstraps och höstrybs 2006

3. Areas sown with winter rape and winter turnip rape in autumn 2006

	Höstraps		2005 Areal, ha	Höstrybs		2005 Areal, ha
	2006 Areal, ha	Medel-fel, %		2006 Areal, ha	Medel-fel, %	
Län						
Stockholms	1 300	19	1 000
Uppsala	1 200	15	..	400	33	..
Södermanlands	1 000	10	900
Östergötlands	8 300	7	7 400
Jönköpings	200	34	-
Kronobergs	-	-	-
Kalmar	2 100	11	2 100	-	-	..
Gotlands	2 200	11	1 500	-	-	-
Blekinge	400	28	200	-	-	-
Skåne	24 900	6	25 900	-
Hallands	1 800	11	1 400	-	-	-
Västra Götalands	9 100	9	8 000	-	-	..
Värmlands
Örebro	700	20	300
Västmanlands	300	14
Dalarnas	-
Gävleborgs	-	-
Produktionsområden						
Götalands s slättbygder	20 800	6	19 300	-
Götalands mellanbygder	10 000	7	10 600	-	-	-
Götalands n slättbygder	16 000	6	14 300
Svealands slättbygder	4 700	7	4 000	700	20	900
Götalands skogsbygder	2 000	15	1 800
M Sveriges skogsbygder	400	21	500
Hela riket						
2006	53 900	3		1 000	18	
2005	50 400	4		1 100	16	
2004	35 500	4		1 700	15	
2003	38 900	4		1 300	14	
2002	30 600	4		1 300	12	
2001	30 300	3		2 400	19	
Genomsnitt 2001–2005	37 100			1 600		

Där medelfelet överstiger 35 procent eller antalet observationer understiger 10 utelämnas resultaten (..).

Fakta om statistiken

Undersökningen om höstsådda arealer baseras på uppgifter som samlas in från jordbrukare. Uttagningen av gårdar sker genom sannolikhetsurval.

Statistiken används huvudsakligen för ekonomiska kalkyler inom jordbrukssektorn, exportplanering, rådgivning, forskning och utbildning samt internationell rapportering. Informationen om höstsådda arealer är särskilt värdefull för planering av åtgång av utsäde och gödselmedel nästa vår.

Detta omfattar statistiken

Undersökningspopulationen utgörs av jordbruksföretag som har mer än 5,0 hektar åkermark. Som urvalsram används Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd.

Undersökningen avseende årets skördar av spannmål, trindsäd och oljeväxter omfattar ett urval av cirka 4 360 jordbruksföretag. Samma urval utnyttjas även för den ordinarie undersökningen om höstsådda arealer. Undersökningen gällande höstsådden har genomförts för den del av urvalet som omfattar Götaland, Svealand samt Gävleborgs län. De fyra nordligaste länen har uteslutits därför att höstsådd där endast förekommer i obetydlig omfattning. År 2006 ingick 3 965 jordbruksföretag i den ordinarie undersökningen av höstsådd. Urvalet för ekologisk höstsådd bestod av 1 608 företag. Undersökningen avser areal som under hösten besåts med höstvetete, höstråg, höstkorn, rågvete, höstraps eller höstrybs.

Odling av höstsådda grödor har inte undersökts på företag som har mindre än 5,0 hektar åkermark. Höstsådden på dessa utgör dock en liten andel av den totala höstsådden i landet.

Definitioner och förklaringar

Med höstsådda arealer avses arealer av de grödor som lantbrukaren sår på hösten. Om plantorna övervintrar kommer de snabbt igång med tillväxten efterföljande vår. Samtliga spannmåls- och oljeväxtgrödor som är aktuella för höstsådd ingår i undersökningen.

Så görs statistiken

Undersökningen om höstsådda arealer genomförs årligen. Varje företags urvals-sannolikhet beror på företagets areal av undersökningsgrödorna samt dess gröd-fördelning. Stor areal av de aktuella undersökningsgrödorna ger ökad sannolik-het att komma med i undersökningen.

Företag som har valts ut erhåller i mitten av augusti ett brev med information om undersökningen. Uppgifterna samlas därefter in via internet eller per telefon av SCB:s intervjuare. Uppgiftslämnandet är frivilligt.

Uppgifterna granskas vid SCB. I samband med bearbetning av uppgifterna görs manuella och maskinella kontroller. Vid behov tas förnyad kontakt med upp-giftslämnarna. Skattningar görs därefter för län, produktionsområden och hela riket.

Statistikens tillförlitlighet

För att belysa den osäkerhet som finns i resultaten på grund av att beräkning-arna grundar sig på ett urval av företag redovisas i tabellerna medelfelen för de skattade arealerna. I medelfelet inkluderas även effekten av andra slumpmässiga fel.

Medelfel

Medelfelet anges i procent av den skattade arealen. Med hjälp av medelfelet kan ett konfidensintervall beräknas. För en skattad areal på exempelvis 50 000 hektar och ett medelfel på 3,0 procent (1 500 hektar) kan man med liten felrisk (5 procent) säga att intervallet $50\,000 + 2 \times 1\,500$ (det redovisade värdet \pm det dubbla medelfelet), dvs. 47 000 – 53 000 hektar, innesluter den verkliga arealen. Resultat med större medelfel än 35 procent redovisas inte på grund av stor osäkerhet.

Bortfall

Bortfallet år 2006 är 4,1 procent och orsakas av att arealuppgifter ej erhållits från samtliga företag.

Över- och undertäckning

Urvalsramen baseras på årets aktuella uppgifter i Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd, vilket medför att över- och undertäckning som beror på förändringar i företagsbeståndet minskats till en marginell nivå.

Arealer på jordbruksföretag som inte ansöker om arealbaserade stöd bedöms för de aktuella undersökningsgrödorna vara av liten betydelse.

Bra att veta

De höstsådda grödorna utsätts under vinter och vår för väderlekens påfrestningar. Grödor som tar stor skada eller utvintrar helt körs i regel upp på våren. Oftast sker då omsådd med annan gröda. Utvintringens omfattning varierar avsevärt mellan olika år och olika delar av landet.

Undersökning om höstsådda arealer genomförs och publiceras årligen av SCB. Jämförbarheten mellan åren är god.

Elektronisk publicering

Detta statistiska meddelande finns kostnadsfritt åtkomligt på Jordbruksverkets webbplats <http://www.sjv.se> under Statistik samt på SCB:s webbplats <http://www.scb.se> under Jord- och skogsbruk, fiske.

Beskrivning av statistiken

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i:

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild [Beskrivning av statistiken](#).

In English

Summary

In connection with the survey on crop yields in 2006 information has been collected on the areas sown in the autumn with the following crops: winter wheat, winter rye, winter barley, triticale, winter rape and winter turnip rape. A sample of 3 900 survey units with more than 5.0 hectare of arable land were selected. Small farms and the northern part of Sweden have been excluded due to negligible cultivation of winter crops.

Since 1998, the survey on crop yields and areas sown in the autumn have been based on interviews. Since 2005, the farmers can also use Internet as a tool for data provision to Statistics Sweden.

The results are provided in the tables. The standard errors for the areas have been calculated. Estimates with standard errors exceeding 35 percent, or less than 10 observations, are not presented. Results are presented for counties, production areas and the whole country. Results from 2005 are presented for comparative purposes and national mean values for the last five years are also presented.

The areas sown in the autumn of 2006 are estimated at 462 000 hectares. Winter wheat is the most common autumn-sown crop with 322 000 hectares.

Areas of winter rape, 54 000 hectares, are the largest since 1994 and 45 percent more than the average for the previous five years.

List of tables

1. Areas sown with winter wheat and winter rye in autumn 2006	6
2. Areas sown with winter barley and triticale in autumn 2006	7
3. Areas sown with winter rape and winter turnip rape in autumn 2006	8

List of terms

Areal	Area, acreage
Hektar	Hectare
Hela riket	The whole country
Höstkorn	Winter barley
Höstraps	Winter rape
Höstrybs	Winter turnip rape
Höstråg	Winter rye
Höstvete	Winter wheat
Län	County
Medelfel	Standard error
Medelvärde	Mean value
Oljeväxter	Oilseed crops
Produktionsområde	Production area
Rågvete	Triticale
Spannmål	Cereals